

Nieuwsbrief Empese en Tondense Heide

FASE 2 | Voor geïnteresseerden

Nummer 5 - oktober 2022

Natuurherstel

De Empese en Tondense Heide is een weids en open gebied waar je nog restanten kunt vinden van een bijzondere vegetatie van droge en natte heide, blauwgrasland en nat schraalland afgewisseld met vennen. De waarde voor het natuurbehoud van de kwetsbare natuur op de Empese en Tondense Heide is bijzonder groot.

Provincie Gelderland, Waterschap Vallei en Veluwe en Natuurmonumenten realiseren samen de juiste omstandigheden waardoor de natuurlijke en afwisselende vegetatie in het Natura 2000-gebied Empese en Tondense Heide kan terugkeren. De natuurherstelmaatregelen zijn vastgelegd in het beheerplan landgoederen Brummen. Met het tegengaan van het dichtgroeien van het open gebied, het herstellen van het hydrologische systeem op basis van oude landschapsvormen en het daarmee verbeteren van het leefgebied van planten- en diersoorten zal de Empese en Tondense Heide zich verder kunnen ontwikkelen tot een prachtig natuurgebied.

Fase 2

Graag nemen we u mee in de maatregelen die we willen gaan treffen in fase 2. Tussen 2012 en 2014 zijn de eerste herstelmaatregelen uitgevoerd. In 2022 werken we in een ander deel van de Empese en Tondense Heide. Het leefgebied van zeldzame planten- en diersoorten wordt versterkt door de oppervlakte te vergroten en het gebied minder voedselrijk te maken. De maatregelen zijn gericht op het langer vasthouden van gebiedseigen water, het ondieper maken of dempen van beken en sloten en het afgraven van de bovenste grondlaag met decennialange bemesting.

Start werkzaamheden fase 2

Natuurmonumenten gaat binnenkort op enkele percelen aan de slag om het water langer in het natuurgebied vast te houden en om de bovenste voedselrijke top laag van de bodem te verwijderen. De oplossingen hebben tot doel de natuur te versterken en de gevolgen van klimaatverandering op te vangen. Deze maatregelen zijn onderdeel van het Natura 2000-beheerplan landgoederen Brummen.

Aannemer Hofmeijer Civiel- en Cultuurtechniek BV
Hofmeijer Civiel- en Cultuurtechniek gaat als aannemer de verschillende graafwerkzaamheden uitvoeren. Het bedrijf heeft van Natuurmonumenten de opdracht 'N2000 Empese en Tondense Heide' gegund gekregen middels een aanbesteding.

Het werk zal starten op maandag 10 oktober en wordt in meerdere fases uitgevoerd. Volgens het bestek zullen de werkzaamheden half december 2023 opgeleverd moeten zijn. Hofmeijer Civiel en Cultuurtechniek streeft ernaar om het werk zoveel mogelijk met eigen medewerkers en machines uit te voeren. De medewerkers

zijn immers goed bekend in het gebied. De volgende personen zijn betrokken vanuit Hofmeijer Civiel en Cultuurtechniek:

Huigen Achterkamp (uitvoerder)

Huigen Achterkamp zal de dagelijkse uitvoering op zich nemen en werkt hierbij nauw samen met de opdrachtgever, werkvoorbereiding en projectleider. Huigen stuurt de mensen buiten aan.

Johan Ruiterkamp (werkvoorbereider/calculator)

Johan Ruiterkamp verzorgt de werkvoorbereiding. Dat wil zeggen de benodigde meldingen, inkopen en documentatie die nodig zijn buiten op het werk.

Sander Pluimers (projectleider)

Sander Pluimers verzorgt de projectleiding. Hij draagt zorg voor de administratieve en financiële afwikkeling, kwaliteitsborging en contacten met opdrachtgever.

I www.hofmeijervoorst.nl

E info@hofmeijervoorst.nl

Werkzaamheden komende periode

De percelen in het gebied die voorheen agrarisch werden gebruikt, worden op basis van het oorspronkelijke reliëf heringericht voor een betere waterhuishouding en natuurontwikkeling. Grofweg gaat het om het gebied tussen het Van Hasseltpaadje en de Lage Steenweg (1). De vennen aan weerszijden van de Lage Steenweg worden hersteld

door de ingebrachte folie en grond te verwijderen. Ook wordt van enkele percelen de voedselrijke toplaag met decennialange bemesting verwijderd (2). Hierdoor krijgt nat schraalland met zeldzame plantensoorten als Spaanse ruiter, blauwe knoop en gevlekte orchis weer een kans.

Herstel van vennen

Ten zuiden van de Lage Steenweg bevindt zich een ven waarvan de bodem sinds 2014 is afgedekt met folie en zand. Natuurmonumenten heeft hiertoe moeten besluiten om de exoot watercrassula te bestrijden, die het ven dreigde te overwoekeren. Deze van oorsprong Australische waterplant is waarschijnlijk via aquariumbezitters in de poel terecht gekomen.

De bestrijding van watercrassula is erg moeilijk en afdekking is een van de methodes om verdere verspreiding te voorkomen. Het afdekken is echter tot nu toe niet erg succesvol gebleken. Een eenduidige oplossing is er nog niet, maar direct uitgraven en verwijderen van watercrassula bij eerste opkomst lijkt zinvol. Natuurmonumenten zet

nu in op het beheersen van de exoot watercrassula door de explosieve groei te doorbreken. Hierbij versterken we het inheemse ecosysteem en introduceren we concurrenten die passen bij de condities van het ecosysteem.

Het water in de beide vennen aan weerszijden van de Lage Steenweg staat gedeeltelijk onder invloed van grondwater waardoor het water in het ven niet erg zuur is. De vennen hebben ondiep, helder water en een zeer flauwe, brede oeverzone die in de zomer grotendeels droogvalt. Oeverkruid, pilvaren en moerashertshooi zijn kenmerkende soorten voor deze vennen. In de vennen leven bovendien veel (kleine) waterdieren.

Nieuwe stuwen in de Zilvense Broekbeek

In de nieuwsbrief van juni hebben we vermeld dat er van de drie aanwezige stuwen in de Zilvense Broekbeek twee aan vervanging toe zijn. De vernieuwing van de twee stuwen zou naar verwachting na de zomer van 2022 plaatsvinden. Door noodzakelijke aanvullende berekeningen en vertraging in de levering van onderdelen wordt dit naar alle waarschijnlijkheid in de loop van november 2022.

Watervergunning

De aangevraagde watervergunning heeft Natuurmonumenten in overleg met het waterschap in augustus ingetrokken.

Er is gekozen om de watervergunning-aanvraag in twee delen op te knippen. De aanvraag voor het eerste deel is in september ingediend en de aanvraag voor het tweede deel - met daarin o.a. het dempen van het noordelijke deel van de Veldbeek - zal naar alle waarschijnlijkheid begin volgend jaar worden ingediend.

Als de watervergunning voor het eerste deel ter inzage ligt, zullen wij u hierover informeren.

Soort uitgelicht: watercrassula

Watercrassula is een aquarium- en vijverplant die van oorsprong niet in Nederland voorkomt. Aquariumbezitters hebben vermoedelijk een deel van de snelgroeiende soort in natuurgebieden en sloten gedumpt, waardoor de uit Australië en Nieuw-Zeeland afkomstige plant in de Nederlandse natuur terechtgekomen. De lastig te herkennen plant wordt gekenmerkt door het jaarrond vetplantachtige groene uiterlijk en zeer kleine roze/witte bloempjes boven op de stengel in de bloeimaand juli tot september.

Watercrassula kan enorm snel uitgroeien in poelen en vennen, op oevers en in natte graslanden met veel open plekken. De plant vormt dichte tapijten en vormt een bedreiging voor andere flora en fauna. Onder de dichte matten van watercrassula is het vaak zuurstofloos, wat nadelig is voor het water- en bodemleven. Ook kan de plant watergangen verstoppen.

Water, dieren en mensen kunnen onbedoeld watercrassula nóg verder verspreiden naar nieuwe gebieden. Bij de werkzaamheden proberen wij de verdere verspreiding van watercrassula te voorkomen. U kunt ons helpen door op de paden te blijven, honden aan de lijn te houden en honden niet in het water te laten zwemmen.

Meer weten? Kijk op www.nm.nl/natuurherstel-empe-tonden

Uitgave van Natuurmonumenten
Beheereenheid Zuid-Veluwe en IJsselvallei
Vrijenbergweg 24b | 7371 AA Loenen
E empetonden@natuurmonumenten.nl
T (055) 312 55 00

Contact
Gebiedsboswachter Ruud Wantia
E r.wantia@natuurmonumenten.nl
T (06) 82 10 69 42

Aanmelden nieuwsbrief
Meld u aan via empetonden@natuurmonumenten.nl

Afmelden nieuwsbrief
Meld u af via empetonden@natuurmonumenten.nl

Aan informatie in deze
nieuwsbrief kunnen geen
rechten worden ontleend.

